

ESKON *Sprache*

Erfassung schulischer Kompetenzen Neuzugezogener

BULGARISCH

Aufgabenset 7 bis 9 Jahre Schulerfahrung

Задачи

1. Прочети текста и отбележи с кръстче правилните твърдения.

Картофен чипс

Картофените чипсове са тънки, пържени картофени филийки и са едно от най-обсъжданите изобретения на XIX век. Съществуват много сведения за това кой ги е изобретил и пуснал на пазара. Почти невъзможно е да се определи до каква степен тези истории съдържат някаква нотка на истина.

Най-разпространената история е тази за готвача Джордж Крум. На 24 август 1853 г., за да угоди на недоволен клиент, той нарязал картофите на тънки филийки, изпържил ги и ги посолил. Резултатът: недоволният клиент се превърнал в много доволен клиент. Макар че тази история може да е вярна, знаем, че и други готвачи са имали подобни идеи през същия век.

Подобни продукти се споменават в няколко американски готварски книги, а подобни продукти са разработени и в Обединеното кралство.

Едва през 90-те години на XIX век картофеният чипс се продава в магазините за хранителни стоки, но истинското увеличение на производството и продажбите идва с изобретяването на фритюрника в края на 20-те години на XX век. Освен това през следващите десетилетия опаковката е променена, за да може чипсът да се транспортира на дълги разстояния в САЩ. В Европа продажбите се разрастват едва през 50-те години на миналия век.

Защо авторът е написал този текст?

- ☐ За да информира читателя за историята на картофения чипс.
- ☐ За да забавлява читателя със забавна история.
- ☐ За да покаже на читателя как се приготвя картофен чипс.

Знаем ли кой е изобретил картофения чипс?

- ☐ Да, това е бил Джордж Крум.
- ☐ Не, може да са били различни хора.
- ☐ Не, но знаем къде са били изобретени.

Знаем приблизително кога са изобретени картофените чипсове.

Правилно ☐
Грешно ☐

Картофеният чипс е продаван най-напред в Европа.

Правилно ☐
Грешно ☐

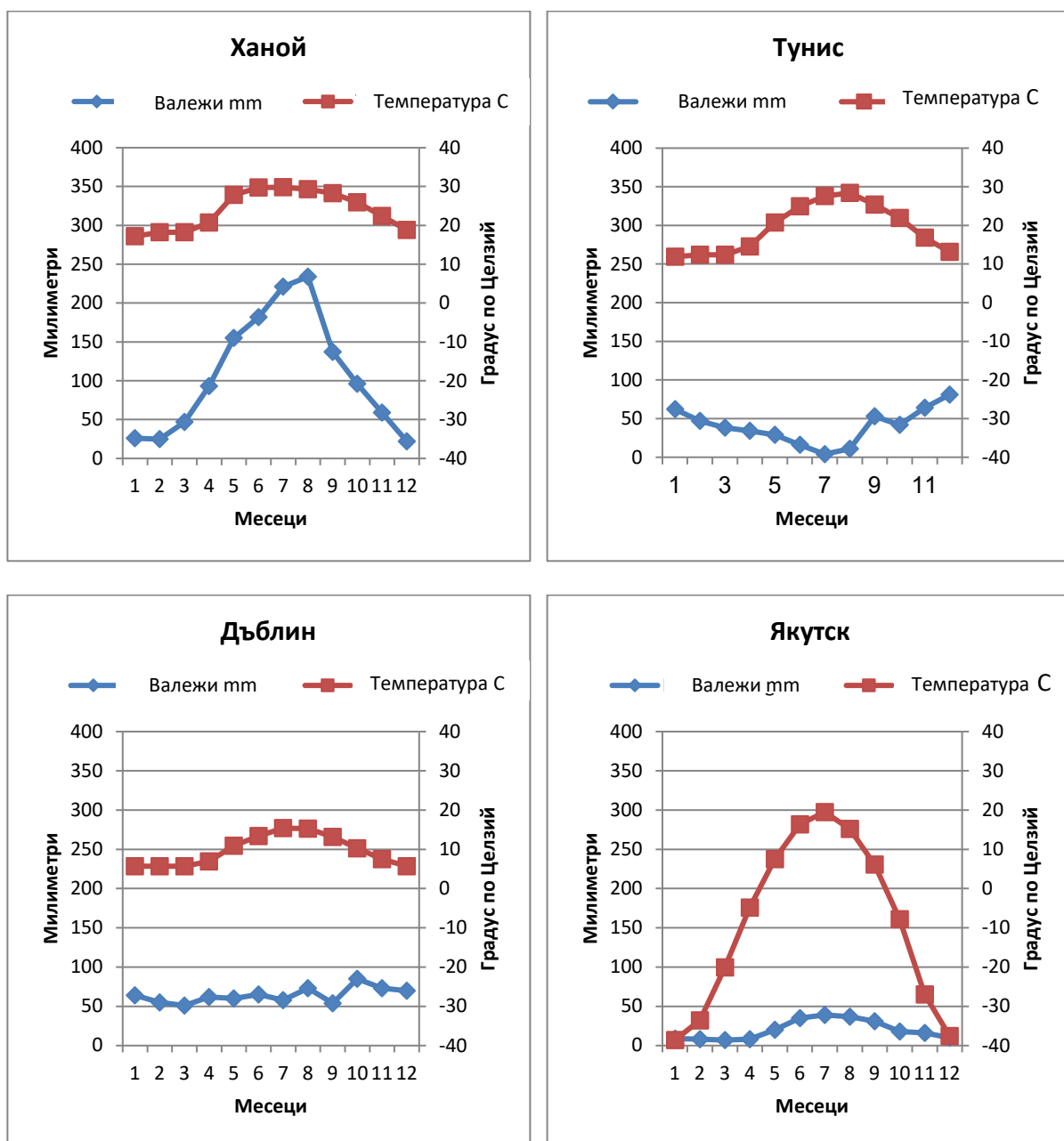
Има различни причини, поради които хората са яли все повече и повече картофен чипс през XX век.

Правилно ☐
Грешно ☐

2. По-долу ще намериш кратък текст и четири климатични диаграми за четири различни града. Прочети текста, разгледай диаграмите и накратко обясни устно за какво става въпрос.

Температура и валежи

На някои места по света през лятото вали много, а на други почти не вали. В някои райони температурата остава почти еднаква през цялата година. В други райони има големи разлики между лятото и зимата, като например в Швейцария. Четирите града, показани на диаграмите, са разположени на различни континенти и имат различен климат. Ханой е във Виетнам, Тунис е столицата на Тунис на Средиземноморието, Дъблин е в Ирландия, а Якутск е в центъра на Русия.

Фигура 1: Климатичните диаграми се състоят от диаграма на валежите и диаграма на температурата. Вляво са показани валежите в милиметри, а вдясно - температурата в градуси по Целзий. Диаграмите показват средните стойности на валежите и температурата от януари до декември.

3. Въпроси към текста „Температура и валежи“ (задача 2)

A. Въз основа на текста и диаграмите в задача 2, отбележи с кръстче в схемата правилния град.

	Ханой	Тунис	Дъблин	Якутск
През годината средната температура варира между 5 и 15 градуса по Целзий..				
През лятото в града падат най-малко валежи и от май до октомври температурата е 20 градуса по Целзий или повече.				
От октомври до април валежите могат да паднат под формата на сняг.				

B. Разгледай схемата на град Якутск от задача 2 и отбележи с кръстче правилното твърдение тук.

Времето през ноември в Якутск съответства на ...

Приблизително 0°C и около 20 мм валежи	☐
Приблизително -10°C и почти 50 мм валежи	☐
Малко под 10°C и около 60 мм валежи	☐
Малко над -30°C и около 15 мм валежи	☐

C. В кои градове количеството на валежите и температурите варират най-много според диаграмите в задача 2? Огради правилните градове.

Количеството валежи варира най-много в:

Ханой	Тунис
Дъблин	Якутск

Температурата се променя най-много в:

Ханой	Тунис
Дъблин	Якутск

4. Прочети двете писма до редакцията и обясни накратко устно за какво става дума в тях.

Читателско писмо 1

Давайте на децата вода вместо мляко

Кравето мляко в училищата не е естествено. Човекът е единственият вид в света, който пие мляко от друг вид.

Тази сряда във вестника беше представено изчерпателно научно изследване. То документира, че най-разпространеното отношение към кравето мляко е отживяло. Проучването свързва консумацията на мляко с по-кратка продължителност на живота и с по-голям риск от костни фрактури.

Кравето мляко не е нито естествено, нито полезно за общественото здраве и околната среда. Затова е време децата ни да усвоят нови, здравословни и щадящи околната среда навици: давайте на учениците вода, за да утолят жаждата си.

Херберт Мюллер

Член на управителния съвет на организацията „Вегетарианско хранене“

Читателско писмо 2: Отговор до Херберт Мюллер

Млякото е част от обяда

Херберт Мюллер не иска децата да пият мляко в училище. Моята организация и Организацията на обединените нации са на противоположното мнение: всички деца трябва да получават безплатно мляко в училище.

Млякото съдържа 18 от 22-те хранителни вещества, от които се нуждаем ежедневно, като осигурява здравословно хранене на учениците. Нови проучвания показват, че учениците не получават достатъчно хранителни вещества, ако не получават мляко с храната си в училище.

Експертът по хранене Улла Розандер от университета в Кристианстад, Швеция, проведе проучване в три шведски училища. И в трите училища се е предлагало едно и също обедно меню, но само в едно от тях учениците са получавали и мляко.

Резултатите показват, че особено децата, които се хранят с малки порции или разполагат с малко време, се нуждаят от мляко, за да си набавят калций, витамин B12 и магнезий. Ето защо се нуждаем от мляко в училище.

Сузане Пфистер

Представител на организацията „За земеделеца“

5. Маркирай верните твърдения въз основа на писмата на двамата читатели в задача 4.

a) Защо г-жа Пфистер смята, че е важно учениците да пият мляко?

- ☐ Децата се хранят повече, когато пият мляко.
- ☐ Консумацията на мляко удължава живота.
- ☐ Млякото съдържа много хранителни вещества.

b) Защо г-н Мюллер смята, че децата трябва да пият вода вместо мляко?

- ☐ Водата е по-евтина от млякото.
- ☐ Водата е по-полезна за околната среда.
- ☐ Водата утолява по-добре жаждата.

c) Какво показва изследването според писмата на читателите?

- ☐ Употребата на мляко има както положителни, така и отрицателни последици.
- ☐ Училищната храна съдържа достатъчно хранителни вещества и без мляко.
- ☐ Консумацията на мляко дава по-здрави кости.

d) Защо г-жа Пфистер пише писмото до редакцията?

- ☐ Тя иска да обясни защо смята, че г-н Мюллер не е прав.
- ☐ Тя иска да обясни, че водата е полезна за околната среда.
- ☐ Тя не иска учениците да се хранят недостатъчно.

e) Г-н Мюллер твърди, че продължителността на живота ни е по-ниска, ако пием много мляко.

Вярно ☐
Грешно ☐

f) И в двете писма до редактора г-н Мюллер и г-жа Пфистер се позовават на едни и същи резултати от изследвания.

Вярно ☐
Грешно ☐

g) Учените са единодушни относно ефектите от консумацията на мляко.

Вярно ☐
Грешно ☐

6. Кое от двете читателски писма в задача 4 смяташ за по-убедително? Обясни устно защо.

7. Разгледай схемата и отговори на въпросите.

Нико е на 15 години и е в 9 клас. В сряда следобед той работи като помощник в ресторант. През свободното си време обича да играе футбол. Ето седмичното му разписание.

	Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
7.45-9.15	ЧЕ2	ЧЕ1	МАТ	ЧЕ2	ЧЕ1
9.15-9.45	Почивка	Почивка	Почивка	Почивка	Почивка
9.45-11.15	МАТ	ГЕО	ПН	ПН	ИСТ
11.15-12.00	МАТ	ГЕО	ЕЛ	ЕЛ	ЕЛ
12.00-13.30	Обедна почивка	Обедна почивка	Обедна почивка	Обедна почивка	Обедна почивка
13.30-15.00	ЧЕ1	ИСТ	ЧЕ1	ЕЛ	СПО
15.00-15.30	Почивка	Почивка		Почивка	Почивка
15.30-17.00	ЕЛ	СПО		МАТ	МУЗ
17.00-18.00			Работа		
18.00-19.00			Работа		
19.00-20.00	Футбол		Работа	Футбол	
20.00-21.00	Футбол		Работа	Футбол	
21.00-22.00			Работа		

Легенда

ЧЕ1	1. Чужд език (английски)
ЧЕ2	2. Чужд език (френски)
ГЕО	География
ИСТ	История
МАТ	Математика
МУЗ	Музика
ПН	Природни науки
ЕЛ	Език и литература
СПО	Спорт

Въпроси

1. Колко урока по математика има Нико седмично?

Отговор: _____

2. Кой предмет има Нико само веднъж седмично?

Отговор: _____

3. Кои предмети няма Нико никога преди обедната почивка?

Отговор: _____

8. Напиши текст за правилата на поведение, които важат за децата в твоето семейство (например дали децата могат сами да решават кога да си лягат). Отговори към това на следните въпроси:
- a. Какви правила има за децата в твоето семейство?
 - b. Кой от тях смяташ за смислени или несмислени и защо?

[illegible]